

Automatisering Gids

Terug van weggeweest

Laatste update: 2-2-2006

door: Désirée Crommelin

Offshore outsourcing is een gegeven, maar de keuze naar welk buitenland men werk uitbesteed wordt steeds groter. Binnen Europa tracht Roemenië zich een plaats te veroveren als nearshoring partner. Ondermeer door IT-minded wiz kids op middelbare scholen op te sporen en hen naar speciale universiteiten voor informatica te loodsen.

Overall waar je gaat of staat in Roemenië hangt naast haar eigen vlag, de blauwe vlag met gele sterren van de Europese Unie. Alsof de Roemenen met dit vlagvertoon willen zeggen: "We zijn nog wel geen volwaardig lid, maar we zijn wel terug van weggeweest als Europeaan na 40 jaar achter de grauwsluier van het IJzeren Gordijn te hebben geleefd.

"Wij zijn Europeaan! - dichtbij voor andere Europeanen - en dus méér dan zo'n 'lagelonenland' waar je goedkoop het handwerk voor software implementatie laat verrichten", verklaart Zsolt Nagy, de Roemeense minister voor Communicatie en Informatie Technologie trots. "Onze gemeenschappelijke Europese cultuur geeft ons de kans nearshore outsourcing van software te leveren aan het Europese MKB. Bij ons geen grootschalige softwarefabrieken met duizenden programmeurs noch die cultuurbreuk die zo vaak wordt ervaren bij offshore outsourcing in het verre India of China." De minister zet zijn land op de kaart als hooggekwalificeerd leverancier van kleinschalige hoogwaardige ICT-oplossingen, die zeer gewild zijn bij Europese middelgrote en kleine softwarebedrijven.

Volgens Nagy groeit de ICT-sector in Roemenië momenteel met 20,2 procent per jaar; dat is 8 procent van het BNP. In 2004 was de omzet 3,7 miljard euro, waarvan software & IT-diensten 782 miljoen euro voor hun rekening nemen. Vorig jaar was dit respectievelijk ruim 4 miljard en 870 miljoen euro.

Sinds de val van dictator Nicolae Ceaușescu in 1989 heeft Roemenië een traditie opgebouwd van hoogopgeleide informatici en wiskundigen. In haar vijf grote steden - Boekarest, Craiova, Timisuara, Brasov en Constanta - bestaan naast de plaatselijke universiteiten met een eigen faculteit Exacte Wetenschappen, speciale universiteiten voor Computer en Informatica. Op middelbare scholen worden al vroeg de ambitieuze wiz kids opgespoord door landelijke Olympiades te organiseren._

Delegatie Nederlandse bedrijfsleven

Dat Roemenië een imago probleem heeft, geeft de minister ruiterslijk toe. "Het ontbreekt ons aan ervaring op het gebied van marketing en sales. Dit kabinet is daarom druk bezig Roemenië als 'brand' ter hand te nemen. Kortgeleden sprak ik hierover met de Nederlandse minister Laurens-Jan Brinkhorst. We maken nu plannen om het Nederlandse bedrijfsleven uit te nodigen Roemenië te bezoeken en haar mogelijkheden te komen onderzoeken. Want niet alleen is Roemenië straks binnen de grenzen van de Unie een snel groeiende afzetmarkt van 23 miljoen consumenten; het land biedt diverse vormen voor outsourcing van software van hoge kwaliteit tegen lage lonen."

Om de ICT-sector de wind in de rug te geven en de brain drain naar het buitenland terug te dringen, betaalt de ICT-er geen loonbelasting. Of deze overheidsmaatregel na de toetreding tot de EU wellicht gezien wordt als oneigenlijke staatssteun, daarover wil de minister zich niet uitspreken. "Belastingen heffen is het recht van de lidstaten zelf."

Technische neutraliteit

Om het gebruik van de computer onder de oudere bevolking op het platteland te stimuleren en zo elektronische dienstverlening daar van de grond te tillen, krijgt Roemenië de komende vier jaar 70 miljoen dollar van de Wereldbank. Vanaf 1 januari 2007 kan het land als volwaardig EU-lid een beroep doen op de Europese Regionale Structuurfondsen.

Roemenië heeft een grote verscheidenheid in ICT-infrastructuur. "Wij zijn met Denemarken de enige binnen de EU met technologische neutraliteit in onze systemen. Dat deze neutraliteit elders in de Unie uit nationale belangen wordt geblokkeerd, zet de hele EU bij voorbaat op achterstand. Het schaadt de innovatie van de Europese economie in het algemeen en de ICT-sector in het bijzonder en maakt die Lissabon-agenda ongelooftwaardig." Zo luidt de kritische analyse van dr. Varujan Pambuccian, dé pleitbezorger voor de ICT-sector in het Roemeense parlement. Hij spreekt ook zijn ongenoegen uit over de manier waarop aanbieders van glasvezelinfrastructuur in eigen land, overal maar lukraak fiber aan- of inhangen. "Het lijkt hier wel of glasvezel aan de bomen groeit. Het is lelijk, niet zonder gevaar en onnodig. Door die enorme overcapaciteit heerste hier je reinste wildwest onder de aanbieders".

Het vroegere staatsbedrijf Rom Telecom is een van de weinigen die zijn kabel overzichtelijk in de grond heeft liggen. Maar zo voorspelbaar als een monopolist kan zijn, ook deze gunt andere aanbieders niet het gebruik van zijn infrastructuur. Sinds kort ligt er langs het spoornet door heel Roemenië ook nog eens een splinternieuw glasvezelnet met 670 co-locaties op alle plaatselijke stations.

Netrom

Het reilen en zeilen binnen het ICT-bedrijf Netrom Roemenië, een dochter van Netrom Nederland uit het Brabantse St. Oederode, illustreert hoe succesvol het buitenlands initiatief in Roemenië kan zijn. Algemeen directeur, de Nederlander Han in 't Veld vestigde zich tien jaar geleden in Craiova, in het zuidwesten van Roemenië, 200 kilometer van de hoofdstad Bukarest. Samen met vier andere Nederlandse ondernemers is hij aandeelhouder in Netrom Nederland. In 2004 bedroeg de omzet van de Roemeense dochter 700.000 euro, in 2005 ruim een miljoen euro. En, zo voorspelt de directeur, deze groei van 30 procent zal de komende jaren doorzetten."

"Onze manier van projectmanagement en transparante communicatie met onze opdrachtgevers via hoogwaardige infrastructuur legt ons geen windeieren. Door in deze virtuele realiteit samen te werken, kan de klant over onze schouders meekijken. Het maakt niet meer uit of we aan het bureau naast hen zitten of duizenden kilometers verderop! Wel scheelt het 30 tot 50 procent op de rekening, als we het hier doen."

Netrom Roemenië, dat Microsoft gecertificeerd is en een ISO-9001-certificatie heeft, werkt via een vijfstapenplan. Eerst brengt zij samen met de klant het project in kaart, verdeelt vervolgens de verantwoordelijkheden en schat de prijs en het aantal uren. Daarna brengt zij een offerte uit met een vaste prijs en bepaalt de afleveringsdatum. Na flattering gaat ze aan de slag met het ontwikkelen en testen, alvorens het project op tijd op te leveren.

Haar klanten zijn softwarebedrijven in de MKB-sector in Nederland. Naast het handwerk van software implementatie, ontpopt het bedrijf zich vaker tot backoffice en R&D-afdeling van haar klanten. Vertrouwen en de gelijkwaardigheid tussen experts aan beide kanten zorgt voor langlopende contracten. "Het is de menselijke factor, niet de technische die de hoofdrol speelt in ons kleinschalig specialisme. Door voor hoogwaardige klanten in een veeleisende markt als de Nederlandse te werken, bouwen we expertise op die we straks elders in Europa kunnen verkopen."

Professionals

"In Roemenië zelf", zo voorspelt In't Veld, "zullen ontwikkelingen op het gebied van gespecialiseerde software nog lang op zich laten wachten. Enerzijds kent het land nog geen schaarste aan arbeidskracht, dus is de drang naar efficiency met doelgerichte software gering. Anderzijds is men in Roemenië niet gewend - noch van plan - te betalen voor software. Bijna alle gebruikte software wordt hier illegaal gekopieerd." Het bedrijf van 35 man/vrouw sterk kent weinig verloop in haar personeel, dat voornamelijk uit jonge

ambitieuze goed betaalde professionals bestaat, die er al jaren werken. Over aanbod van personeel heeft het bedrijf niet te klagen. Om de hoek ligt de gespecialiseerde universiteit voor Computer en Informatica van Craiova. Dit instituut, waar de voertaal Engels is, leverde menig laureaten van nationale Olympiades af, die nu bij Netrom werken, inclusief haar technische directeur.

De Nederlandse mentaliteit en haar rechtspositie als Nederlandse BV in Roemenië is zeer belangrijk in de relatie met klanten. "We leveren expertise van hoge kwaliteit tegen lage lonen volgens de Nederlandse spelregels en ik vervul daarin een brugfunctie, omdat ik beide talen spreek en in beide landen de weg weet," schets In 't Veld de voordelen.

Vanuit Roemeens perspectief gezien noemt de technische directeur, Mircea Negrilă, de Nederlandse mentaliteit verfrissend. "Die manier van doen en denken schept toekomstperspectief in zaken doen en zo in de ontwikkeling van onze expertise. Roemenen denken meer in het 'hier en nu', een hardnekkig trekje om te overleven uit de tijd van het communisme. Nederlanders daarentegen denken op langere termijn en je weet met hen waar je aan toe bent. Het feit dat 'meneer Han' iedere maand op dezelfde dag per bank de salarissen van alle medewerkers uitbetaalt, is in Roemenië ongekennd! Die voorspelbaarheid en betrouwbaarheid in het nakomen - ook van andere arbeidsomstandigheden - scheppen een sterke band tussen Netrom en haar ICT-ers."

Virtuele werkomgeving

Het scheppen van een virtuele werkomgeving tussen vraag en aanbod, zoals Netrom Roemenië dat met hoogwaardige technologie doet, heeft een ander groot voordeel voor de EU. Het pareert de sociaal-economische controverse over voorkeursbehandeling binnen de Unie bij het uitgeven van greencards voor te importeren ICT-ers van buiten de EU, met name Indiërs. Deze import vinden sommigen in de ICT-sector een overbodige luxe, wetend dat er zo veel expertise binnen de EU zelf is, in het bijzonder in de Oost-Europese lidstaten. Deze korte termijn oplossing voor de schaarste aan ICT-ers draagt het gevaar in zich dat de EU haar eigen ICT-markt ondergraaft, omdat de Indiërs op den duur gelijkwaardige salarissen zullen eisen of zich daarmee zullen laten wegzakken. Om nog maar te zwijgen over al die haken en ogen in de immigratiepolitiek binnen de EU en de maatschappelijke weerstand ertegen. De politiek betaalt een hoge prijs, zeker binnen de EU die - door op korte termijn te willen scoren met haar Lissabon-ambities - haar eigen ICT-experts zou verraden.

Bij toetreding tot de EU op 1 januari 2007 wordt Roemenië op het gebied van ICT een waardige concurrent van andere lidstaten Hongarije en Bulgarije. Lucian Jega, manager ICT- R&D binnen de delegatie van de Europese Commissie in Boekarest, ziet de Roemenen al actiever dan voorheen hun producten en diensten aan de man brengen. "Aan enthousiasme noch deskundigheid - in het bijzonder van technologische neutrale toepassingen - of drang tot innovatie zal het hen niet ontbreken. Voor de EU is hier geen rol weggelegd. Zij laat dit graag over aan de vitaliteit van de markt." De Unie heeft alleen fondsen beschikbaar om R&D te stimuleren en zo deze nieuwe lidstaten hun steentje te laten bijdragen aan de verwerkelijking van de Uniebrede Lissabon-agenda.

De EC-vertegenwoordiger verwijst naar de tussentijdse rapportage van de Europese Commissie over de stand van zaken in Roemenië ter voorbereiding van haar toetreding tot de EU. Hoewel er veel werk is verricht, moet er ten aanzien van de bureaucratie, de strijd tegen corruptie en tegen het onbetrouwbare justitiële systeem nog het nodige gebeuren. "De kritiek wat betreft corruptie, geldt voor het gehele klimaat van zaken doen," stelt Jega. "Maar het moet gezegd worden: Ik zou de ICT-sector niet als eerste sector noemen, als het gaat om corruptie!"

Verschenen in: Automatisering Gids, 5, 2006

© Sdu Uitgevers, Den Haag

Automatisering Gids biedt u:
meer dan 2000 whitepapers, business cases en reference cases.
Ga naar automatiseringgids.nl/whitepapers en bekijk het complete overzicht.

[Sluit venster](#)